

Μονεμβασία - Ταξιδιωτικό έγχειρίδιο

*«Ετούτο τὸ τοπίο εἶναι σκληρὸ σὰν τὴν σιωπὴν, σφίγγει στὸν κόρφο του τὰ πυρωμένα λιθάρια, σφίγγει τὰ δόντια. Δὲν ὑπάρχει νερό. Μονάχα φῶς. Ὁ δρόμος χάνεται στὸ φῶς κι ὁ ἴσκιος τῆς μάντρας εἶναι σίδηρο. Ἡ ρίζα σκοντάφτει στὸ μάρμαρο. Δὲν ὑπάρχει νερό. Ὅλοι διψᾶνε. Χρόνια τώρα. Ὅλοι μασᾶνε μιὰ μπουκιά οὐρανὸ πάνω ἀπὸ τὴν πίκρα τους»
Γιάννης Ρίτσος*

Γενικά

Ἡ βυζαντινὴ καὶ ἑνετικὴ καστροπολιτεία Μονεμβασία εἶναι γνωστὴ σὰν τὸ Γιβραλτὰρ τῆς Ἑλλάδας. Τὸ «πέτρινο καράβι» τοῦ Ρίτσου στέκει καρτερικὰ στὸ νότιο - ἀνατολικὸ ἄκρο τῆς λακωνικῆς γῆς, μεταφέροντας τοὺς ἐπισκέπτες σὲ ἓνα ὄνειρικό ταξίδι στὸ χρόνο καὶ τὴν ἱστορία. Κάστρα καὶ τείχη, παλιὰ ἀρχοντικά, στενὰ λιθόστρωτα δρομάκια, ἐκκλησιές, παλιές χαμηλές καμάρες. Αἰψίδες, οἰκόσημα, μαρμάρινοι αὐτοκρατορικοὶ θρόνοι, βυζαντινὲς εἰκόνες (ὁ Ἐλκόμενος Χριστός) δίνουν τὴν ἐντύπωση μιᾶς πόλης φανταστικῆς, ποὺ ἡ πάροδος τοῦ χρόνου δὲν τὴν ἄγγιξε.

Ἡ πόλη, εἶναι ἓνα δυνατὸ φρούριο τὸ ὁποῖο φιλοξένησε περίπου 50.000 Βυζαντινοὺς κατὰ τὴν περίοδο αἰγλης καὶ ἀκμῆς. Σήμερα, λιγότεροι ἀπὸ 100 ἀνθρώπους ζοῦν μονίμως γύρω ἀπὸ τὸ βράχο τῆς Μονεμβασίας. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς 5.000 κατοίκους τῆς πόλης προτιμοῦν τὸ λιμάνι, ὅπου αὐτοκίνητα, καταστήματα καὶ ἄλλες ἀνέσεις ὑποκαθιστοῦν τὴν ἱστορικὴ ἀτμόσφαιρα.

Οἱ ἑλληνικοὶ ὁδηγοὶ χαρίζουν στὴ Μονεμβασία δυὸ ἀπὸ τὰ τρία ἀστέρια καὶ τὴν χαρακτηρίζουν ὡς ἓνα μοναδικὸ μέρος ποὺ πρέπει νὰ συμπεριληφθεῖ στὸ γύρο τῆς Πελοποννήσου.

Ἱστορικὰ στοιχεῖα

Ἡ χερσόνησος ὀνομαζόταν Μινῶα καὶ ἴσως ἦταν ναύσταθμος τῶν Μινωιτῶν. Ἐπειδὴ δεχόταν συχνὰ ἐπιδρομὲς Ἀβάρων καὶ Σλάβων, οἱ Ἕλληνες τῆς Λακωνίας τὴν ὀχύρωσαν καὶ τὴν χρησιμοποιοῦσαν ὡς λιμάνι καὶ καταφύγιο. Ἡ ἴδρυση τοῦ οἰκισμοῦ γίνεται ἀπὸ τοὺς Λακεδαιμόνιους τὸν 6ο μ.Χ. αἰώνα, ποὺ ἔχτισαν τὸ κάστρο ὡς ὄχυρό, κατασκεύασαν μιὰ κινητὴ ξύλινη γέφυρα, τὸ ἐνίσχυσαν μὲ τείχη καὶ κατοίκησαν μέσα σὲ αὐτό. Ἀκολουθεῖ ἡ δημιουργία ἑνὸς οἰκισμοῦ χαμηλότερα καὶ σταδιακὰ ἀναπτύσσεται ἡ πόλη, ἡ ὁποία ἀποκτᾶ μεγάλη στρατηγικὴ σημασία. Στους ἀγῶνες τοὺς ἐναντίον τῶν πειρατῶν, οἱ Μονεμβασίτες μαθαίνουν τὴ ναυτικὴ πολεμικὴ τέχνη καὶ ἀναδεικνύονται μὲ τὸν καιρὸ φοβεροὶ κουρσάροι καὶ κουρσαρομάχοι. Μετὰ ἀπὸ σύντομη παπικὴ κατοχὴ περιέρχεται στὴν Ἑνετικὴ κυριαρχία τὸ 1464. Τὸ 1540 ἀρχίζει ἡ περίοδος τῆς Α΄ Τουρκοκρατίας καὶ ἡ παρακμὴ ποὺ εἶχε ἀρχίσει συνεχίζεται ἐντονότερα. Τὸ 1690 ἡ πόλη παραδίδεται στοὺς Ἑνετούς. Τὸ 1715 οἱ Τοῦρκοι τὴν ἀνακαταλαμβάνουν. Τὸ 1821 ἀπελευθερώνεται πρώτη ἀνάμεσα στὶς ὄχυρες πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Ἡ μεταβυζαντινὴ ἱστορία τῆς

Μονεμβάσιας τελειώνει στις 21 Ιουλίου 1821, όταν οί Τούρκοι μετά από πολιορκία παραδίδουν τὰ κλειδιά τῆς πόλης στὸν Πρίγκιπα Ἀλ. Καντακουζηνό. Ἡ Μονεμβάσια συγκαταλέγεται στὶς πρώτες ὀχυρωμένες πόλεις τῆς Πελοποννήσου ποὺ ἀπελευθερώθηκε ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες κατὰ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821.

Ἀξιοθέατα

Γέφυρα

Ὁλόκληρη ἡ Μονεμβασία εἶναι ἓνα μνημεῖο. Ὁ ἐρυθρωπὸς βράχος, ποὺ ὑψώνεται ἐπὶ 300μ. πάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα, συνδέεται μὲ τὴν ἀκτὴ μὲ μιὰ στενὴ γέφυρα, ἡ ὁποία στὴ μεσαιωνικὴ τῆς μορφή ἦταν δεκατετράτοξη, τώρα ἔχει δώδεκα καμάρες.

Πρὶν μπεῖτε μέσα παρατηρήστε τὰ λείψανα τῶν τειχῶν ποὺ κατηφορίζουν ὡς τὴ θάλασσα καὶ διατηροῦν ἀκόμη τὸ μεγαλεῖο τους. Τὰ τείχη αὐτὰ ἦταν διπλὰ σὲ σχῆμα Π ἀναποδογυρισμένο καὶ κατέληγαν σὲ δυὸ πύλες: τὴ μεγάλη, ποὺ ἡ ἐπένδυσή της μὲ σιδερένιες πλάκες εἶναι διάτρητη ἀπὸ σφαῖρες, ὁρατὲς καὶ σήμερα, καὶ τὴν ἐπάνω πύλη. Μπαίνοντας στὴν πόλη θὰ γοητευτεῖτε ἀπὸ τὰ στενὰ λιθόστρωτα δρομάκια. Προχωρώντας στὴν πόλη παρατηρήστε τὴν ἔντονη βενετσιάνικη ἐπιρροή στὴ διακόσμηση, ἀκόμα καὶ στὶς καμινάδες τῶν σπιτιῶν, ποὺ εἶναι χτισμένα στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ μὲ ἐξώστες, ὥστε νὰ βλέπουν στὴ θάλασσα. Ἀπὸ τὴ νέα Μονεμβασία πρὸς τὸ κάστρο ἐκτελοῦνται δρομολόγια μὲ δημοτικὸ λεωφορεῖο, πυκνὰ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες.

Οἰκισμός

«Ἡ Μονεμβασία εἶναι ἓνας Μυστραῶς ποὺ ζεῖ ἀκόμα!» εἶπε κάποτε ὁ Στρατὴς Μυριβήλης.

Ὁ οἰκισμὸς διαίρεται σὲ δυὸ τμήματα, καθένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα βρίσκεται σὲ διαφορετικὰ ἐπίπεδα καὶ ἔχει ξεχωριστὴ ὀχύρωση.

Στὴν Πάνω Πόλη, κτισμένη στὸ πλάτωμα τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου, ἀκατοίκητη σήμερα, ὑπάρχουν λείψανα πολυάριθμων κτηρίων βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν χρόνων. Ἐδῶ βρίσκεται καὶ ἡ Ἁγία Σοφία, ὀκταγωνικὸς ναὸς μὲ τροῦλο ποὺ ταυτίζεται ἀπὸ τοὺς ἐρευνητὲς μὲ τὴ Μονὴ Ὁδηγήτριας τοῦ 1150.

Ἡ κάτω πόλη εἶναι κτισμένη στὴν ἀνωφερῆ βάση τῆς νοτιανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ βράχου.

Καὶ οἱ δυὸ πόλεις περιβάλλονται μὲ τείχη καὶ ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους μὲ μιὰ σκάλα λαξευμένη στὸν βράχο καὶ καλὰ ὀχυρωμένη. Τὸ κάστρο διατηρεῖται σὲ ἀρκετὰ καλὴ κατάσταση, ἰδίως στὴν κάτω πόλη. Ἡ σημερινὴ κατάστασή του ἔχει διαμορφωθεῖ ἀπὸ ἐπισκευὲς καὶ προσθήκες Βενετῶν καὶ Τούρκων πάνω στὰ βυζαντινὰ θεμέλια.

Ἐνα κεντρικὸ πλακόστρωτο σοκάκι σᾶς ὀδηγεῖ στὶς ὁμορφιές τῆς μεσαιωνικῆς καστροπολιτείας. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ βρίσκονται καταστήματα μὲ ἐνθύμια, μικρὰ καφέ ποὺ τὰ μπαλκονάκια τους «βλέπουν» στὴ θάλασσα, ταβέρνες μὲ τοπικὲς νοστιμιὲς καὶ

παραδοσιακοί ξενώνες. Περιπατώντας στο κεντρικό καλντερίμι θα συναντάτε στα δεξιά σας στενά σοκάκια, τὰ περισσότερα μὲ σκαλάκια, ποὺ ὀδηγοῦν σὲ ξέφωτα πρὸς τὴ θάλασσα. Τὰ παλιὰ ἀρχοντικά μὲ τὰ οἰκόσημα καὶ τὶς ἀψίδες, τὰ λιθόστρωτα δρομάκια μὲ τὶς χαμηλὲς καμάρες, οἱ περίπου σαράντα παλιὲς ἐκκλησιές, δημιουργοῦν ἕνα σκηνικὸ ἠρεμίας, γαλήνης καὶ νοσταλγίας.

Τὸ ὠραιότερο καὶ πιὸ ρομαντικὸ ἴσως σημεῖο τῆς Κάτω Πόλης εἶναι ἡ πλατεία μπροστὰ ἀπὸ τὸν ναὸ τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ μὲ τὸ κανόνι. Οὐσιαστικά εἶναι ἕνα μεγάλο μπαλκόνι μὲ θαυμάσια θέα πρὸς τὴ θάλασσα. Τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ βράχου τῆς Μονεμβασιάς εἶναι ἕνας πέτρινος λαβύρινθος καὶ ἡ περιπλάνηση σὲ αὐτὸν ἐπιφυλάσσει ἐκπλήξεις.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παλιὰ ἀρχοντικά ἡ Μονεμβασιά διαθέτει περίπου σαράντα βυζαντινὲς ἐκκλησιές. Ἡ σπουδαιότερη εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ τοῦ 13ου αἰῶνα. Ἐνδιαφέρουν παρουσιάζουν ἐπίσης οἱ ναοὶ τῆς Ἁγίας Ἄννας, μιᾶς βασιλικῆς τοῦ 14ου αἰῶνα, τῆς Παναγίας τῆς Χρυσοφίτισσας, τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τῆς Παναγίας τῆς Κρητικῆς, τοῦ Ἁγίου Στεφάνου καὶ τοῦ Ἁγίου Παύλου τοῦ 10ου αἰῶνα.

Ἡ ἐπάνω πόλη, ἐγκαταλελειμμένη σήμερα καὶ ἐρειπωμένη, διατηρεῖ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τείχη καὶ τὴν ὀχυρωμένη πύλη της, μεγάλες στέρνες γιὰ τὴν ὕδρευση, γραφικὲς βίλες καὶ φυλάκια, τὰ λείψανα τῆς κατοικίας τοῦ Βενετοῦ προβλεπτῆ (ἔχει σωθεῖ κι ἕνα μαρμάρινο στόμιο πηγαδιοῦ μὲ τὰ ἀρχικὰ τοῦ προβλεπτῆ Σεβαστιανοῦ Ρενιέρι). Ὁ ἐπισκέπτης σήμερα μπορεῖ νὰ διαβεῖ λιθόστρωτα δρομάκια, νὰ δεῖ ἀρχοντικά μὲ ἀψίδες, βυζαντινὲς ἐκκλησιές, ἐνετικὰ οἰκόσημα, ἐνῶ δὲν πρέπει νὰ παραλείψει νὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ σπῆτι τοῦ μεγάλου ποιητῆ Γιάννη Ρίτσου, ὅπου βρίσκεται καὶ ἡ προτομὴ του, ἀκριβῶς μετὰ τὴν πύλη. Στὸ κοιμητήριό τοῦ κάστρου βρίσκεται ὁ τάφος τοῦ γνωστοῦ ποιητῆ, ὁ ὁποῖος ἐτάφη στὴ γενέτειρά του.

Μουσεῖο

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Συλλογὴ τῆς Μονεμβασιάς παρουσιάζει στοιχεῖα τῆς μνήμης ἀλλὰ καὶ τῆς γνώσης μας γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ «περιώνυμου ἄστεως» τῆς Μονεμβασιάς, ἡ παρουσία τῆς ὁποίας στὴ βραχώδη ἄκρη τῆς Πελοποννήσου μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν 6ο μ.Χ. αἰῶνα. Ἡ ἐπίκαιρη θέση τῆς Μονεμβασιάς στοὺς θαλάσσιους δρόμους, ὁ στόλος της ποὺ κυριαρχοῦσε στὰ γνωστὰ λιμάνια τῆς Μεσογείου ἀλλὰ καὶ σ' αὐτὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τὰ φημισμένα προϊόντα της (ὅπως ὁ ἐξαιρετὸς Μαλβάζιος οἶνος), τὰ μέλη τῆς κοινωνίας της ποὺ διακρίθηκαν στὸ ἐμπόριο, σὲ «τεχνῶν ἀσκήσεις» καὶ σὲ ἄλλες πνευματικὲς δραστηριότητες, ἡ τοπικὴ ἐκκλησία της ποὺ ἀνέδειξε σημαντικὲς προσωπικότητες, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐνοια ποὺ τῆς παρασχέθηκε μὲ αὐτοκρατορικὰ χρυσόβουλα, σφυρηλάτησαν τὸ κύρος καὶ τὴ φήμη της. Μέσα στὸν ἀνοικτὸ μουσειακὸ χῶρο τῆς Μονεμβασιάς τὰ ἱστάμενα μνημεῖα της (φρούριο, τείχη, σημαντικοὶ ναοί, σπῆτια, δημόσια κτίρια, χαμάμ, στέρνες), ποὺ εἶχαν τύχει καὶ τῆς προσοχῆς τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, ἀποτελοῦν τεκμήρια τοῦ παρελθόντος της καὶ σηματοδοτοῦν καὶ τὴν ἱστορικὴ της διαδρομὴ.

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίας Σοφίας

Τὸ μοναδικὸ σωζόμενο ἀκέραιο μνημεῖο τῆς ἐπάνω πόλεως ἀπὸ τὴ βυζαντινὴ ἐποχὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ σημαντικότερο μνημεῖο τῆς Μονεμβασιάς εἶναι ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἀνήκει στὸν λεγόμενο ὀκταγωνικὸ τύπο, ὅπως καὶ τὸ Δαφνί, ὁ Ὅσιος Λουκάς κ.ἄ. Ἡ σύγκριση τῆς κατόψεως τῆς Ἁγίας Σοφίας μὲ ἄλλους ὀκταγωνικοὺς ναοὺς τὴν δείχνει ἀπλούστερη

ἀπὸ τοῦ Δαφνίου (περίπου 1100) καὶ πῶς σύνθετη ἀπὸ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων τοῦ Μυστρᾶ (1296): ἔτσι μπορεῖ νὰ χρονολογηθεῖ στὰ τέλους τοῦ 12ου αἰ. ἢ ἀρχῆς 13ου. Στὴ νότια πλευρὰ τοῦ ὀναὸς ἔχει μιὰ διπλὴ στοᾶ (τέτοιες στοᾶς συναντῶνται συχνὰ στὶς ἐκκλησίες τοῦ Μυστρᾶ) μὲ θαυμάσια θέα πρὸς τὸ πέλαγος. Ὁ ναὸς διατηρεῖ λίγες ἐξαιρετικῆς ποιότητος τοιχογραφίες. (Στὸ τύμπανο, ἐπάνω ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ κυρίως ναοῦ, ὑπῆρχε τοιχογραφία τοῦ Παντοκράτορα, κατεστραμμένη ὅμως σὲ μεγάλη ἔκταση ἀπὸ μεταγενέστερο ἄνοιγμα, γιὰτὶ ὁ ναὸς ἀκολούθησε τὶς τύχες τῆς πόλεως: στὴ βενετοκρατία μετετράπη σὲ ναὸ δυτικοῦ δόγματος καὶ προστέθηκε στὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ βαρῦ διώροφου κτίριου, στὴν τουρκοκρατία ἔγινε τζαμί καὶ σκεπάστηκαν μὲ σουβὰ οἱ τοιχογραφίες). Παρὰ τὶς ταλαιπωρίες του ὅμως ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας παραμένει τὸ σημαντικότερο μνημεῖο τῆς Μονεμβασίας μὲ τὶς ὡραίες ἀναλογίες του καὶ τὸν ἐσωτερικὸ μεγαλοπρεπῆ καὶ δοξολογικὸ του χῶρο. Ἡ τοπικὴ παράδοση τὸν θέλει κτίσμα τοῦ αὐτοκράτορα Ἀνδρονίκου.

Τερός Ναὸς Ἐλκόμενος Χριστός

Ἡ κάτω πόλη, πὺν διατηρεῖται στὴ ζωὴ, κρατεῖ τὸν μεσαιωνικὸ τῆς χαρακτήρα μὲ τὰ ψηλὰ συμπαγῆ σπίτια τῆς, μὲ τοὺς στενοὺς γραφικοὺς δρόμους καὶ μὲ τὶς πολυάριθμες ἐκκλησίες. Ἡ γνωστότερη καὶ μεγαλύτερη εἶναι τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ, πὺν ὀφείλει τὴ φήμη τῆς στὴν περίφημη εἰκόνα τοῦ Ἐλκομένου Χριστοῦ, πὺν ἀφῆρεσε καὶ μετέφερε στὴν Κωνσταντινούπολη ὁ Ἰσαάκιος Ἄγγελος. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς βενετοκρατίας σώζονται οἱ ἐκκλησίες τοῦ Ἁγίου Νικολάου (1703), κτίσμα τοῦ ἱατροφιλοσόφου Λικινίου, ἡ ὀποία συνδυάζει στοιχεῖα τῆς ὀρθόδοξης παραδόσεως μὲ βενετσιάνικα· στὴν ἴδια ἐποχὴ ἀνήκει καὶ ἡ Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα (παλαιότερα τὴν ὀνόμαζαν Κρητικιά, ἀπὸ τὴ συνοικία τῶν Κρητικῶν ὀπου βρισκόταν), στὴν ὀποία ἐπίσης ἀναμιγνύονται βυζαντινὰ καὶ βενετσιάνικα στοιχεῖα. Ἀπὸ τὶς μικρότερες ἐκκλησίες σημειώνουμε τὴν Ἁγία Ἄννα, τὸν Ἅγιο Δημήτριο, τὸν Ἅγιο Στέφανο, τὸν μισογκρεμισμένο Ἅγιο Ἀνδρέα μὲ ἔχνη τοιχογραφιῶν. Μερικὲς ἀπὸ τὶς ἐκκλησίες αὐτὲς ἔχουν δυὸ κόγχες μὲ θυσιαστήρια γιὰ τὸ ὀρθόδοξο καὶ γιὰ τὸ ρωμαιοκαθολικὸ τυπικὸ.

Ταξιδιωτικὲς ὀδηγίες

Πρόσβαση

Ἡ θάλασσα πὺν ἀπλώνεται μὲχρι τὸν ὀρίζοντα γύρω ἀπὸ τὴν Παλιὰ Πόλη εἶναι τὸ Μυρτώ Πέλαγος. Μιὰ νοτιὰ γραμμὴ κατευθεῖαν ἀνατολικά, μᾶς βγάζει στὴν Μύλο τῶν Κυκλάδων. Ἡ βουνοσειρὰ στὰ ΝΔ διακρίνεται μὲχρι τὸ ἀκρωτήριο Καμήλα. Νοτιότερα τὰ βουνὰ καταλήγουν στὸν Κάβο-Μαλιᾶ.

Ἀπέχει 84 ναυτικὰ μίλια ΝΝΔ ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ, ταξίδι πὺν γίνεται μὲ ἱπτάμενα δελφίνα ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ (μαρίνα Ζέας). Ἐπικοινωνήστε μὲ τὸ Λιμεναρχεῖο γιὰ περισσότερες πληροφορίες, διότι τὰ δρομολόγια ἀλλάζουν ἀνάλογα μὲ τὴν περίοδο (τηλ. Λιμεναρχεῖου 210 4226000-4).

Ὀδικῶς ἡ διαδρομὴ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα (320χλμ) καλύπτεται μὲ αὐτοκίνητο σὲ περίπου τεσερεῶμισι ὀρες, ἐνῶ ἂν ἐπιλεγεῖ τὸ λεωφορεῖο τῶν ΚΤΕΛ (Κηφισοῦ 100 τηλ. 210 5124913) ἡ διάρκεια θὰ ὑπερβεῖ τὶς ἔξι ὀρες, ἀφοῦ οἱ στάσεις σὲ πολλὰ χωριουδάκια μὲτὰ τὴν Σπάρτη εἶναι συχνές. Ἡ προτεινόμενη ὀδικὴ διαδρομὴ, ὀς ἀσφαλῆστερη καὶ

συντομότερη είναι αυτή μέσω της εθνικής οδού Αθηνών - Κορίνθου και εν συνεχεία Κορίνθου – Τριπόλεως, περνώντας τη σήραγγα του Αρτεμισίου. Μεταξύ Τρίπολης και Σπάρτης (58 χλμ.) ή όμορφη όρεινη διαδρομή έχει αρκετές στροφές, μα και ευκαιρίες στάσεων για φαγητό και να απολαύσεως του τοπίου. Στο τμήμα Σπάρτη-Μονεμβάσια (94χλμ) υπάρχουν και πάλι στροφές σε αρκετά σημεία, μολονότι γίνονται βελτιώσεις, διαπλατύνσεις και νέες χαράξεις.

Όδηγώντας στον επαρχιακό δρόμο που σ'α οδηγεί στη Μονεμβασιά, αντικρίζετε απέναντι από την ακτή τον πελώριο βράχο, που συνδέεται με την ξηρά μέσω ενός στενού δρόμου. Αμέσως μετά μπαίνετε στη Νέα Μονεμβασιά, στο χωριό το οποίο βρίσκεται λίγα μόλις μέτρα από την προκυμαία.

Εκεί, εκτός από τα πανέμορφα σπίτια των ντόπιων υπάρχουν ένοικιαζόμενα δωμάτια, ξενοδοχεία, εστιατόρια, ταβέρνες δίπλα στο κύμα, καφέ και πολλά μικρά μαγαζιά που πωλούν τοπικά, παραδοσιακά προϊόντα. Ακολουθώντας τον κεντρικό δρόμο φτάνετε στην προκυμαία και μπροστά σας υπάρχει ή γέφυρα που οδηγεί στο κάστρο, την Παλιά Μονεμβασιά.

Μπορείτε να αφήσετε το αυτοκίνητο στη Νέα Μονεμβασιά και να περπατήσετε έως το κάστρο για περίπου 15 λεπτά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το μικρό λεωφορείο που εκτελεί συχνά δρομολόγια ή να συνεχίσετε με το αυτοκίνητό σας, το οποίο όμως θα χρειαστεί να αφήσετε έξω από την είσοδο του κάστρου.

Διαμονή

Η Γέφυρα είναι γεμάτη ξενοδοχεία, ένοικιαζόμενα δωμάτια και διαμερίσματα για κάθε γούστο και βάλαντιο. Διατίθενται νεόκτιστοι και ανακαινισμένοι χώροι φιλοξενίας στον νέο και τον παλιό οικισμό. Η αστυνομία και τα γραφεία τουρισμού μπορούν επίσης να βοηθήσουν και αυτά για την ανεύρεση καταλύματος τις ημέρες υψηλής ζήτησης.

Παραλίες θαλασσιών λουτρών προτείνονται εκτός της Γέφυρας, στο Πορτί, την Αγία Παρασκευή, τα Νόμια, τον Άγιο Στέφανο, την Ελιά, την Πλύτρα, στον Ξιφία και στην Καστέλλα.

Εδώδιμα

Ο Δήμος Μονεμβασιάς εκτός από την τουριστική του ανάπτυξη, έχει και αξιόλογη αγροτική παραγωγή (ελαιόλαδο, έσπεριδοειδή), μικρή βιοτεχνία παραδοσιακών αμυγδαλωτών, ζαχαρωτών, σαμουσάδων εξαιρετικής ποιότητας καθώς και χειροποίητων ζυμαρικών. Έξαιρετικά είναι τα τοπικά κρασιά (χύμα και τυποποιημένα) μερικά από τα οποία παράγονται και με βιολογική καλλιέργεια.

Νοστιμότατα μαγειρευτά φαγητά σε γραφικές ταβερνούλες μέσα στο κάστρο, αρκετό και νόστιμο ψάρι σε πολύ περισσότερες επιλογές εκτός κάστρου σε κοντινή ή και λίγο πιο μακρινή απόσταση.

Γευστικές προτάσεις

Δοκιμάστε τὰ καλτσούνια ἢ σαΐτια, χωριάτικο φύλλο σὲ σχῆμα φακέλου γεμιστὸ μὲ χόρτα. Σερβίρεται μὲ τριμμένο τυρὶ καὶ φρέσκο ἐλαιόλαδο.

Μὴν παραλείψετε νὰ φᾶτε γκόγκες ἢ γόγκλες, θαυμάσιο χειροποίητο ζυμαρικό. Δοκιμάστε το μὲ καυτὸ βούτυρο. Θὰ τὸ βρεῖτε σὲ ἀρκετὲς ταβέρνες τῆς Μονεμβασίας ἀλλὰ καὶ τῶν γύρω χωριῶν.

Φημισμένα εἶναι καὶ τὰ ἀμυγδαλωτά τῆς Μονεμβασίας ἀλλὰ καὶ οἱ δίπλες.

Ἐκδηλώσεις

Μεγάλη εἶναι ἡ πολιτιστικὴ δραστηριότητα ποὺ ἔχει ἀναπτύξει ὁ Δήμος τὰ τελευταῖα χρόνια σὲ ὁλόκληρη τὴν περιοχή. Κορυφαία ἐκδήλωση ἡ τοπικὴ ἑορτὴ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς πόλεως στὶς 23 Ἰουλίου (1821), καθὼς καὶ τὸ Συμπόσιο Ἱστορίας καὶ Τέχνης ποὺ γίνεται τὴν ἴδια ἐποχὴ.

Κυριακὴ καὶ Δευτέρα τοῦ Θωμᾶ τελεῖται τὸ πανηγύρι τῆς Παναγίας τῆς Χρυσοφίτισσας, πολιούχου Μονεμβασίας.